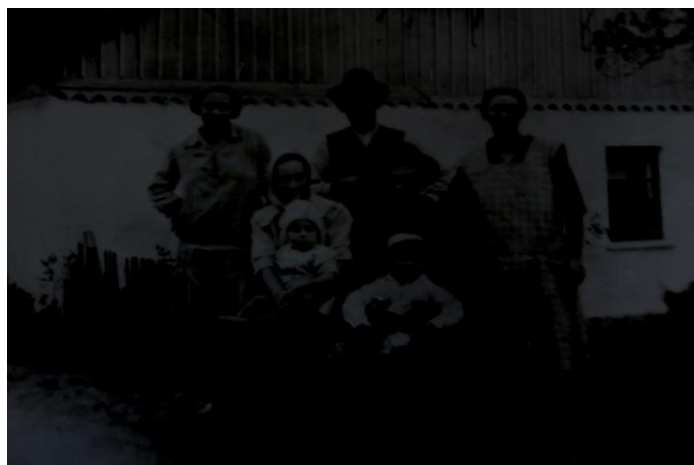

Pan Stanislav Hlava

V rámci projektu Post Bellum - Příběhy našich sousedů, jsme se 10. ledna 2015 setkali v Bozkově s panem Stanislavem Hlavou, který nám převyprávěl svůj životní příběh.

Pan Stanislav Hlava se narodil 22. prosince 1926 v Bozkově. Měl dva sourozence. Narodil se do zemědělské rodiny. Navštěvoval obecnou školu v Bozkově a poté ještě jeden rok školu měšťanskou. 1. září 1938 nastoupil na osmileté gymnázium do Turnova. Zažil zde zabrání Sudet, kdy do školy přišla celá řada studentů ze zabraného území. To způsobilo, že jich zde najednou bylo mnoho, například v jednom ročníku až 120.

A takto vzpomíná na to, jak se o zabrání Sudet a obsazení Československa dozvěděl.

„Odcházeli jsme v 5 hodin z domu, protože vlak jel v 5:40 z nádraží v Jeseném. A tak jsme neměli žádné tušení a nejednou přijdeme na hlavní ulici a tam jezdí německé auto, obrněné nákladáky a na nich stáli vojáci s puškami namířenými na ulici. Motocykly s kulometry. Tak jsme z toho byli vyděšení. Přišli jsme do škol, a jelikož padal sníh, Němci nemohli baťovskou nahoru vyjet. Tak jeli tam ke gymnáziu a zaparkovali ty vozidla, který nemohly vyjet na hřišti. A dokonce se tam na deset dní usídlili. Zabrali tělocvičnu a měli tam v šatnách proviant.“

Do roku 1943 chodil na gymnázium, potom ho ale Němci zabrali jako lazaret. Musel tedy s ostatními studenty přesídlit na chlapeckou a dívčí měšťanku. Žáci se ve škole učili dopoledne a studenti gymnázia odpoledne. 20. listopadu 1944 byl s ostatními studenty nasazen do

„technische Nothilfe“, což byla pracovní četa. Pracoval v Havlíčkově Brodě, dříve Německém Brodě, na stavbě tunelu pro dvoukolejku. V roce 1945 skončila válka a pan Hlava takto vzpomíná na to, jak Němci opustili narychlo gymnázium:

„Tak ještě nějaký čas trvalo než to turnovští studenti a studentky po Němcích uklidili. Říkali, že tam dokonce našli odřezané nohy, protože dole ve zpěvárně měli operační sál a museli to v rychlosti opustit.“

V roce 1946 odmaturoval a nastoupil na vysokou školu, na filozofickou fakultu obor latina a dějepis.

„No a tam to skončilo studentskými prověrkami. A to je zajímavý, že nás prověřovali spolužáci, se kterými jsme si tykali a hráli jsme spolu volejbal.“

Pan Hlava byl vyloučený v pátém ročníku, kdy měl za sebou již státnice z latiny a chystal se na státnice z dějepisu. Studium musel ukončit, ačkoli propaganda oficiálně říkala, že budou vyloučeni pouze „notoričtí flákači“. Snažil se

ještě odvolat, ale ze školy na jeho odvolání vůbec neodpověděli. Až za několik let se dozvěděl, že v prověrkách bylo napsáno, že „jde o člověka nábožensky bigotně založeného a je znám svým reakčním smýšlením.“

„Co se mi honilo hlavou, když jsem se o svém vyloučení dozvěděl? No, samozřejmě, že jsem si myslel, že na to odvolání, že mně vyhoví a budu studovat dál. No ale z toho jsem brzy vystřízlivěl.“

Nezbylo mu nic jiného než se přihlásit na pracovní úřad v Semilech. Mohl si vybrat, zda půjde do cihelny, do vápenky, do dolů, do lomu, na silnici, a nebo do stavebnictví. Vybral si stavebnictví a dělal půl roku pomocného dělníka. Poté šel na dva roky na vojnu. Vojnu absolvoval jako vojín. Jelikož byla tenkrát nouze o gážisty, nabízeli mu, aby zůstal na vojně, ale to odmítl. Po vojně se stal plánovačem. Po pěti letech si udělal tříletou stavební průmyslovku v Praze, aby si platově polepšil. Od té doby pracoval jako technik a jako stavbyvedoucí. Měl na starosti až 40 lidí. Podílel se na 15 stavbách, včetně Rubínu a krematoria v Semilech.

1. ledna 1987 odešel do důchodu. Přesto nezůstal nečinným. Dělal ještě stavební dozor při stavbě cisteren pro naftu a benzín v ČSAD. Poté zastával ještě deset měsíců funkci starosty v Bozkově. Když hledal tehdejší pan ředitel gymnázia v Semilech Miloš Plachta němčináře, tak si vzpomněl na pana

Hlavu, o němž byl přesvědčen, že je v němčině velmi zdatný. A nemýlil se. Za Protektorátu měl totiž pan Hlava na gymnáziu po tři roky celkem devět hodin týdně výuku v německém jazyce: tři hodiny německé gramatiky, dvě hodiny německé konverzace, hodinu matematiky, dějepisu a zeměpisu. Učil

zde několik let, kromě němčiny ještě latinu a dějepis.

Ptali jsme se pana Hlavy, jestli se i nadále zajímal o historii, i když nemohl dostudovat vysokou školu:

„No, samozřejmě jo, ale o tu lokální historii. Jezdíl jsem do archivu do Bystré. Tam jsem vyseděl snad stovky hodin, se dá říct – vždycky odpoledne. Oni tam byli 2 dny badatelské v týdnu, úterý a čtvrtek myslím, tak když jsem skončil zaměstnání v 14:30, tak jsem sedl na jilemnický autobus a do sedmi hodin jsem tam byl a vracel jsem se asi v 8 hodin, to sem přišel domů. Takže tak jsem tam chodil asi dva nebo tři roky.“

Dnes žije s manželkou Olgou stále v Bozkově, v domě, který se sami postavili. Má tři syny. Jeden syn s ním žije přímo v domě. Má celkem tři vnoučata. Kdyby měl možnost dostudovat vysokou školu, možná by svůj život prožil jinak. Je to člověk, který miluje historii a celý život se jí věnoval. Bohužel ale místo toho, aby například vyučoval jiné, musel stavět silnice a budovy. I bez vysoké školy však prožil dlouhý a naplněný život. Má jedno velké přání a to je, aby materiály, které sbíral celý život, posloužily i dalším generacím. Přál by si, aby tyto spisy, fotografie a informace, které pracně vyhledával, sloužily, například v archivu, i dalším lidem zajímajícím se o historii.

